

Van leerlinggericht naar leerkrachtgericht werken

Tekst Ronald Buitelaar

Met het van kracht worden van de wet Passend Onderwijs op 1 augustus 2014 is de coachende rol van intern begeleiders (ib'ers) belangrijker geworden. Lichte zorgvragen die voorheen bij de ib'er terecht kwamen, worden nu opgepakt door de groepsleerkracht. De ib'er ondersteunt leerkrachten, houdt zich met meer complexe zorgvragen bezig en is intermediair tussen interne en externe partijen. Netwerken van intern begeleiders zorgen voor inhoudelijke verdieping en reflectie op deze veranderende rol.

De CED-Groep begeleidt in het Gooi netwerken van intern begeleiders. Adviseur Mirella van Minderhout heeft gezien hoe de rol van ib'ers zich de afgelopen jaren ontwikkeld heeft: 'Van oorsprong hielden zij zich vooral

bezig met individuele leerlingen. Later is daar in het kader van de doorgaande lijn in school de begeleiding van groepsleerkrachten bijgekomen. Met passend onderwijs wordt de aandacht steeds meer verlegd naar signa-

lering, ondersteuning en coaching. Logisch, want onderwijs en zorg zijn communicerende vaten. Optimaal toegeruste leraren kunnen immers meer aan dan leraren die het aan complexe vaardigheden ontbreekt.'

Zorgmakelaars

Die zienswijze sluit aan bij de uitgangspunten van Unita, het samenwerkingsverband passend onderwijs in de Gooi- en Vechtstreek. Volgens directeur Johan Vroegindeweyj streeft het samenwerkingsverband naar 'brede en stevige basisscholen met krachtige intern begeleiders'. Dat is nodig omdat bij passend onderwijs enkelvoudige zorgvragen van cognitieve of sociale aard in beginsel door de scholen zelf opgepakt moeten worden. Johan: 'De ib'ers zijn zorgmakelaars die bin-

nen school samen met het team aan optimale basisondersteuning werken. Als blijkt dat die niet toereikend is voor de zorgvraag, kan de intern begeleider een multidisciplinair overleg aanvragen. In dat overleg, waarvoor het samenwerkingsverband de voorzitter levert, wordt de casus besproken waarbij desgewenst externe partners aanschuiven.' De begeleiding van de ib-netwerken sluit daarop aan en bestaat uit twee aspecten: uitleg van de werkwijze van het samenwerkingsverband en het realiseren van de basisondersteuning.

Spin in het web

Johan realiseert zich dat de veranderende rol van ib'ers veel vraagt van de betrokkenen, maar wijst erop dat er geen keuze is: 'Er is voor passend en niet voor inclusief onderwijs

gekozen en dat heeft voor alle betrokkenen consequenties. Scholen moeten zich realiseren dat zij een breder en steviger aanbod moeten realiseren en alleen voor meer ingewikkelde zorgvragen bij het samenwerkingsverband terecht kunnen. Ouders en leerlingen moeten zich op hun beurt realiseren dat één op één begeleiding onbetaalbaar is. De intern begeleider zorgt als spin in het web voor afstemming tussen al die belangen.'

Verschuiving

Het is een herkenbare rol voor Inèz Vermeulen, intern begeleider en adjunct-directeur van de Flevoschool in Huizen, een neutraal bijzondere school en eenpitter met zo'n 260 leerlingen. Inèz merkt dat zij steeds meer tijd besteedt aan gesprekken met ouders, leer-

krachten en leerlingen. 'Er kan een zekere spanning ontstaan tussen het belang van het individuele kind en het groepsbelang. Ik ben degene die aan ouders uitlegt dat we geen wonderschool zijn en leerkrachten duidelijk maakt dat niet elke zorgleerling elders geholpen kan worden. Het is een verschuiving in mijn werkzaamheden en het is daarom fijn om hierover met de CED-Groep en collega's van gedachten te kunnen wisselen.'

Praktische handvatten

Bij Proceon, een bestuur van twintig basisscholen in het Gooi, is Janneke Kolijn hoofd onderwijs en kwaliteit en sinds een jaar voorzitter van het eigen ib-netwerk dat uit zo'n tien intern begeleiders bestaat. Een bewuste keus omdat bleek dat afstemming met directeuren en andere geledingen beter op bestuursniveau kon worden geregeld. Janneke: 'In het verleden werd de coördinatie door een van de intern begeleiders verzorgd, maar met de komst van passend onderwijs wilden we als bestuur beter zicht hebben op in hoeverre de scholen in staat zijn de basisondersteuning te realiseren. Mirella helpt de intern begeleiders om een 'helikoptervisie' te ontwikkelen op passend onderwijs waarbij zij de praktische consequenties in het oog houdt. Zo wordt het ib-netwerk op een praktische en handelingsgerichte manier begeleid. Eén van onze intern begeleiders zei het zo: 'Fijn dat ze de theorie opheldert.'

Meer weten?
Wilma Peulen
w.peulen@cedgroep.nl